Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

2. dubna 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Migrující pracovníci – Sociální zabezpečení – Nařízení (EHS) č. 1408/71 – Použitelné právní předpisy – Článek 14 odst. 1 písm. a) – Vyslaní pracovníci – Článek 14 odst. 2 písm. a) bod i) – Osoba obvykle zaměstnaná na území dvou nebo více členských států pobočkou nebo stálým zastoupením, které má podnik na území jiného členského státu, než je stát, ve kterém má sídlo – Nařízení (EHS) č. 574/72 – Článek 11 odst. 1 písm. a) – Článek 12a odst. 1a – Potvrzení E 101 – Závazný účinek – Potvrzení získané nebo uplatněné podvodem – Pravomoc soudu hostitelského členského státu konstatovat, že došlo k podvodu, a od potvrzení odhlédnout – Článek 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 – Spolupráce mezi příslušnými institucemi – Překážka věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení – Přednost unijního práva“

Ve spojených věcech C-370/17 a C-37/18,

jejichž předmětem jsou dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutím tribunal de grande instance de Bobigny (soud prvního stupně v Bobigny, Francie) ze dne 30. března 2017 (C-370/17), došlým Soudnímu dvoru dne 19. června 2017, a rozhodnutím Cour de cassation (Kasační soud, Francie) ze dne 10. ledna 2018 (C-37/18), došlým Soudnímu dvoru dne 19. ledna 2018, v řízeních

**Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC)**

proti

**Vueling Airlines SA** (C-370/17),

a

**Vueling Airlines SA**

proti

**Jean-Lucovi Poignantovi** (C-37/18),

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan (zpravodaj), M. Safjan, S. Rodin a I. Jarukaitis, předsedové senátů, M. Ilešič, C. Toader, D. Šváby a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, radová,

* Jednací jazyk: francouzština.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. ledna 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC) A. Lyon-Caenem a S. Guedes, avocats,

– za společnost Vueling Airlines SA D. Calciu, B. Le Bretem, F. de Rostolanem a E. Logeaisem, avocats,

– za J.-L. Poignanta A. Lyon-Caenem a S. Guedes, avocats,

– za francouzskou vládu D. Colasem, A. Alidière, A. Daly a A.-L. Desjonquères, jako zmocněnci,

– za českou vládu M. Smolkem, J. Vláčilem a J. Pavlišem, jako zmocněnci,

– za Irsko M. Browne, G. Hodge, K. Skelly, N. Donnellym a A. Joycem, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi M. Van Hoofem a D. Martinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. července 2019,

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 14 odst. 1 písm. a) a čl. 14 odst. 2 písm. a) bodu i) nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 631/2004 ze dne 31. března 2004 (Úř. věst. 2004, L 100, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 10) (dále jen „nařízení č. 1408/71“), jakož i čl. 11 odst. 1 a čl. 12a odst. 1a nařízení Rady (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1408/71, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením č. 118/97 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 ze dne 13. dubna 2005 (Úř. věst. 2005, L 117, s. 1) (dále jen „nařízení č. 574/72“).

2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci dvou sporů: v prvém případě mezi Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC) (Penzijní fond pro členy posádek civilního letectva) a společností Vueling Airlines SA (dále jen „společnost Vueling“) a v druhém případě mezi společností Vueling a Jean-Lucem Poignantem ohledně potvrzení E 101 vydaných příslušnou španělskou institucí, která se týkala létajících zaměstnanců společnosti Vueling vykonávajících pracovní činnost na letišti Roissy – Charles de Gaulle (Francie).

## Právní rámec

### *Unijní právo*

*Nařízení č. 1408/71*

3 Hlava II nařízení č. 1408/71, nadepsaná „Určení použitelných právních předpisů“, obsahovala články 13 až 17a.

4 Článek 13 tohoto nařízení, nadepsaný „Obecná pravidla“, stanovil:

„1. S výhradou článků 14c a 14f podléhají osoby, na které se vztahuje toto nařízení, pouze právním předpisům jediného státu. Tyto právní předpisy se určují v souladu s touto hlavou.

2. S výhradou článků 14 až 17

a) osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu nebo i když podnik nebo zaměstnavatel, který ji zaměstnává, má sídlo nebo místo podnikání na území jiného členského státu;

[…]“

5 Článek 14 uvedeného nařízení, nadepsaný „Zvláštní pravidla pro jiné osoby než námořníky vykonávající závislou činnost“, stanovil:

„Pravidlo uvedené v čl. 13 odst. 2 písm. a) se použije s výhradou těchto výjimek a zvláštností:

1) a) osoba zaměstnaná na území členského státu podnikem, pro nějž obvykle pracuje, která je vyslána tímto podnikem na území jiného členského státu, aby tam pro něj vykonala práci, nadále podléhá právním předpisům prvního členského státu za předpokladu, že očekávané trvání této práce nepřekračuje 12 měsíců a že není vyslána, aby nahradila jinou osobu, které skončila doba jejího vyslání;

[…]

2) Osoba obvykle zaměstnaná na území dvou nebo více členských států podléhá právním předpisům určeným takto:
   a) osoba patřící mezi zaměstnance, již cestují nebo létají, která je zaměstnancem podniku, jenž na cizí nebo na vlastní účet provozuje mezinárodní přepravu cestujících nebo zboží po železnici, silnici, ve vzduchu nebo po vnitrozemských vodních cestách a má sídlo nebo místo podnikání na území členského státu, podléhá právním předpisům posledně uvedeného státu, s těmito výjimkami:
      i) pokud má uvedený podnik pobočku nebo stálé zastoupení na území jiného členského státu, než je stát, ve kterém má sídlo nebo místo podnikání, podléhá osoba zaměstnaná touto pobočkou nebo stálým zastoupením právním předpisům členského státu, na jehož území se pobočka nebo stálé zastoupení nalézá;

[…]“

6 V hlavě IV nařízení č. 1408/71, nadepsané „Správní komise pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků“, byl obsažen článek 80, nadepsaný „Složení a postup práce“, který v odstavci 1 stanovil:

„Při Komisi Evropských společenství se zřizuje Správní komise pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků (dále jen ‚správní komise‘), jež se skládá ze zástupců vlád všech členských států, kterým jsou podle potřeby nápomocni odborní poradci. Zasedání správní komise se zúčastňuje s poradním hlasem zástupce Komise.“

7 V hlavě VI uvedeného nařízení, nadepsané „Různá ustanovení“, byl obsažen článek 84a, nadepsaný „Vztahy mezi institucemi a osobami, na které se vztahuje toto nařízení“, který v odstavci 3 stanovil:

„V případě potíží při výkladu nebo používání tohoto nařízení, které by mohly ohrozit práva osoby, na kterou se toto nařízení vztahuje, se instituce příslušného státu nebo státu pobytu dotyčné osoby obrátí na instituci dotčeného členského státu nebo instituce dotčených členských států. Pokud nelze během přiměřené doby najít řešení, mohou uvedené orgány požádat Správní komisi, aby zasáhla.“

*Nařízení (ES) č. 883/2004*

8 Nařízení č. 1408/71 bylo od 1. května 2010 zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Parlamentu a Rady (ES) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012 (Úř. věst. 2012, L 149, s. 4) (dále jen „nařízení č. 883/2004“). Hlava II tohoto nařízení, nadepsaná „Určení použitelných právních předpisů“, která obsahuje články 11 až 16, nahrazuje ustanovení hlavy II nařízení č. 1408/71 a článek 71 a čl. 76 odst. 6 nařízení č. 883/2004 v podstatě odpovídají článku 80 a čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71.

*Nařízení č. 574/72*

9 Článek 11 nařízení č. 574/72, nadepsaný „Formality v případě vyslání zaměstnané osoby na základě čl. 14 bodu 1 a čl. 14b bodu 1 nařízení v případě dohod uzavřených podle článku 17 nařízení“, v odstavci 1 stanovil:

„Instituce určená příslušným úřadem členského státu, jehož právní předpisy jsou nadále použitelné, vydá potvrzení o vyslání uvádějící, že zaměstnaná osoba nadále podléhá uvedeným právním předpisům až do uvedeného dne,

a) na žádost zaměstnané osoby nebo na žádost jejího zaměstnavatele v případech uvedených v čl. 14 bodě 1 a čl. 14b bodě 1 nařízení;

[…]“

10 Článek 12a nařízení č. 574/72, nadepsaný „Pravidla použitelná pro osoby uvedené v čl. 14 odst. 2 a 3, čl. 14a odst. 2 až 4 a článku 14c nařízení, které jsou obvykle zaměstnány nebo vykonávají samostatnou výdělečnou činnost na území dvou nebo více členských států“, v odstavci 1a stanovil:

„Pokud se podle čl. 14 odst. 2 písm. a) nařízení na osobu, jež je členem personálu, který cestuje pro podnik provozující mezinárodní dopravu, vztahují právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo podniku anebo pobočka nebo stálá provozovna, jež jej zaměstnává, nebo kde tato osoba bydlí nebo je převážně zaměstnána, vydá instituce určená příslušným orgánem dotyčného členského státu této osobě osvědčení o tom, že se na ni vztahují jeho právní předpisy.“

*Nařízení (ES) č. 987/2009*

11 Nařízení č. 574/72 bylo od 1. května 2010 zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1).

12 Článek 5 nařízení č. 987/2009 stanoví:

„1. Dokumenty vydané institucí členského státu prokazující postavení osoby pro účely základního nařízení a prováděcího nařízení, jakož i podpůrné doklady, na základě kterých byly dokumenty vydány, uzná instituce jiného členského státu, pokud nebyly zrušeny nebo prohlášeny za neplatné členským státem, který je vydal.

2. V případě pochybnosti o platnosti dokumentu nebo správnosti skutečností, které jsou podkladem pro údaje v něm uvedené, instituce členského státu, která obdrží dokument, se obrátí na instituci, jež dokument vydala, se žádostí o nezbytná vyjasnění a popřípadě o zrušení uvedeného dokumentu. Vydávající instituce opětovně zváží důvody pro vydání příslušného dokumentu a případně tento dokument zruší.

3. Pokud podle odstavce 2 existují pochybnosti o informacích poskytnutých dotyčnými osobami, o platnosti dokumentů nebo podpůrných dokladů nebo o správnosti skutečností, na nichž jsou údaje v nich obsažené založeny, přistoupí instituce místa pobytu nebo místa bydliště na žádost příslušné instituce k nezbytnému ověření těchto informací nebo dokumentů, pokud je možné je provést.

4. Pokud nebylo mezi dotčenými institucemi dosaženo shody, může být věc po uplynutí jednoho měsíce následujícího po dni, kdy instituce, která dokument obdržela, podala žádost, předložena prostřednictvím příslušných orgánů správní komisi. Správní komise se pokusí o sblížení rozdílných stanovisek do šesti měsíců ode dne, kdy jí byla věc předložena.“

***Francouzské právo***

*Zákoník práce*

13 Článek L 1262-3 code du travail (zákoník práce), ve znění rozhodném v době, kdy nastaly skutkové okolnosti věcí v původních řízeních, stanovil:

„Zaměstnavatel se nemůže dovolávat ustanovení použitelných na vysílání pracovníků, pokud je veškerá jeho činnost soustředěna v tuzemsku nebo pokud je vykonávána v prostorách či s pomocí infrastruktur nacházejících se v tuzemsku, které slouží k obvyklému, stálému a souvislému výkonu činnosti. Výše uvedených ustanovení se nemůže dovolávat zvláště v případě, že do jeho činnosti spadá vyhledávání zákazníků a nábor pracovníků v tuzemsku.

V těchto situacích se na zaměstnavatele vztahují ustanovení zákoníku práce použitelná na podniky usazené v tuzemsku.“

14 Článek L 8221-3 tohoto zákoníku stanovil:

„Zastíranou prací se rozumí skrytá činnost, činnosti výroby, zpracování, opravy či poskytování služeb nebo obchodní činnosti za účelem zisku, prováděné jakoukoli osobou, která se úmyslně vyhýbá splnění svých povinností, přičemž:

[…]

2° neučinila povinná prohlášení u orgánů sociálního zabezpečení nebo daňové správy v souladu s platnými právními předpisy.“

*Zákon o civilním letectví*

15 Článek R. 330-2-1 code de l’aviation civile (zákon o civilním letectví) stanoví:

„Článek [L 1262-3] zákoníku práce se na podniky v odvětví letecké dopravy použije z důvodu, že mají provozní základnu na francouzském území.

Provozní základnou se rozumí souhrn prostor a infrastruktur, které podnik využívá pro stálý, obvyklý a souvislý výkon činnosti letecké dopravy a je v nich skutečně soustředěna profesní činnost jeho zaměstnanců. Z výše uvedených ustanovení vyplývá, že místem, v němž se soustředí profesní činnost zaměstnance, se rozumí místo, v němž zaměstnanec obvykle pracuje, nebo místo, v němž má zázemí a na něž se vrací po vykonání svého úkolu.“

## Spory v původních řízeních a předběžné otázky

### *Věc C-370/17*

16 Vueling je letecká společnost se sídlem v Barceloně (Španělsko), která je zapsána v obchodním rejstříku společností pro Bobigny (Francie) v důsledku vzniku obchodních prostor pro leteckou dopravu a odbavování vlastními silami na terminálu I letiště Roissy – Charles de Gaulle. Dne 21. května 2007 začala mezi tímto letištěm a několika španělskými městy provozovat pravidelné lety.

17 Dne 28. května 2008 v návaznosti na kontroly prováděné od ledna téhož roku vyhotovila dopravní inspekce práce pro letiště Roissy III (Francie) (dále jen „inspekce práce“) zápis o kontrole zastírané práce ve společnosti Vueling.

18 V tomto zápisu konstatovala, že společnost Vueling využívá na letišti Roissy – Charles de Gaulle prostory pro zajištění provozu a obchodního řízení, místnosti pro odpočinek a přípravu na let pro létající zaměstnance a kancelář pro kontrolu přepážky prodeje letenek a registrace cestujících a že zde zaměstnává 50 osob jako palubní průvodčí a 25 osob jako členy palubních posádek, jejichž smlouvy se řídí španělským právem, a dále pozemní personál, včetně obchodního ředitele, jejichž smlouvy se řídí právem francouzským.

19 Inspekce práce uvedla, že hlášení u francouzských orgánů sociálního zabezpečení bylo učiněno pouze ve vztahu k zaměstnancům pozemních služeb a že zaměstnanci, již létají, obdrželi potvrzení E 101 vystavená Tesorería general de la seguridad social de Cornellà de Llobregat (všeobecná finanční správa sociálního zabezpečení v Cornellà de Llobregat, Španělsko) (dále jen „španělská vydávající instituce“) dokládající jejich dočasné vyslání do Francie na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71. Konstatovala, že 48 zaměstnanců bylo do pracovního poměru přijato méně než 30 dní přede dnem jejich skutečného vyslání do Francie, někteří dokonce den před ním či v tentýž den, a dovodila z toho, že byli do pracovního poměru přijati právě s cílem jejich vyslání. Rovněž uvedla, že 21 z těchto zaměstnanců mělo na výplatní pásce uvedenu adresu ve Francii, a zdůraznila, že mnohá prohlášení o vyslání obsahovala nepravdivé údaje o bydlišti, jimiž byla zastřena skutečnost, že většina vyslaných pracovníků neměla postavení španělských rezidentů, přičemž někteří z nich dokonce ve Španělsku nikdy nežili.

20 Inspekce práce kromě toho poukázala na to, že společnost Vueling má na letišti Roissy – Charles de Gaulle provozní základnu ve smyslu článku R. 330-2-1 zákona o civilním letectví, jelikož zde zaměstnanci této společnosti, kteří létají, mají zázemí a vracejí se sem po vykonání pracovních úkolů. Dovodila z toho, že podle článku L 1262-3 zákoníku práce se společnost Vueling nemůže dovolávat ustanovení, která se použijí na vysílání pracovníků.

21 Inspekce práce z toho rovněž dovodila, že se na pracovníky dotčené v původním řízení vztahuje francouzský zákoník práce a nemohou mít status vyslaných pracovníků. Kromě toho konstatovala, že v souvislosti s vysláním došlo k podvodu a že škoda vznikla jak těmto pracovníkům, kteří byli zejména zbaveni přístupu k právům vyplývajícím z francouzského systému sociálního zabezpečení, tak obecně společnosti, neboť zaměstnavatel neodvedl do tohoto systému dlužné částky. Pokud jde o okolnost, že uvedení pracovníci měli potvrzení E 101, inspekce práce měla za to, že i když takový dokument zakládá domněnku pojištění v daném systému, neprokazuje platnost použití režimu vyslání.

22 CRPNPAC na základě tohoto zápisu o kontrole podal dne 11. srpna 2008 u tribunal de grande instance de Bobigny (soud prvního stupně v Bobigny, Francie) návrh na náhradu škody způsobené tím, že společnost Vueling na letišti Roissy – Charles de Gaulle nepřihlásila zaměstnance, již létají, k doplňkovému důchodovému systému, který tento fond spravuje.

23 Společnost Vueling byla kromě toho trestně stíhána u tribunal correctionnel de Bobigny (trestní soud v Bobigny, Francie) pro trestný čin zastírané práce ve smyslu článku L 8221-3 zákoníku práce, neboť v období od 21. května 2007 do 16. května 2008 na letišti Roissy – Charles de Gaulle úmyslně vykonávala činnost spočívající v provozování letecké přepravy cestujících, aniž uskutečnila požadovaná prohlášení u orgánů sociálního zabezpečení nebo daňové správy, a především zastírala činnost vykonávanou ve Francii a v rozporu s právními předpisy ji vydávala za vyslání pracovníků, ačkoliv byli tito pracovníci přijati do pracovního poměru pouze proto, aby pracovali na francouzském území a využívali přitom provozních základen nacházejících se ve Francii.

24 Vzhledem k tomuto trestnímu řízení se tribunal de grande instance de Bobigny (soud prvního stupně v Bobigny) rozhodl, že občanskoprávní řízení, které proti společnosti Vueling zahájil CRPNPAC, přeruší, dokud nebude v trestním řízení vydáno pravomocné rozhodnutí.

25 Rozsudkem ze dne 1. července 2010 tribunal correctionnel de Bobigny (trestní soud v Bobigny) společnost Vueling zprostil obžaloby.

26 Rozsudkem ze dne 31. ledna 2012 cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie) tento rozsudek zrušil, shledal, že společnost Vueling spáchala trestný čin zastírané práce a uložil jí peněžitý trest ve výši 100 000 eur.

27 Na podporu tohoto rozhodnutí zmíněný soud nejprve uvedl, že palubní průvodčí i palubní posádka společnosti Vueling byli přijati do zaměstnání ve Španělsku a španělská vydávající instituce vydala dotčeným pracovníkům potvrzení E 101 na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71; následně však konstatoval, že uvedená společnost vykonává činnost na letišti Roissy – Charles de Gaulle v rámci pobočky nebo přinejmenším provozní základny ve smyslu článku R. 330-2-1 zákona o civilním letectví. Poukázal na to, že tato jednotka má provozní autonomii, a tudíž se společnost Vueling nemůže dovolávat toho, že byl mezi ní a dotčenými zaměstnanci, již létají, zachován organický vztah.

28 Cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) rovněž rozhodl, že společnost Vueling úmyslně porušovala použitelné právní předpisy zejména tím, že jako bydliště 41 dotčených pracovníků určila adresu vlastního sídla, aniž byla schopna podat uspokojivé vysvětlení, které by mohlo vyvrátit podezření z podvodu, takže nemohla namítat nevyhnutelný právní omyl související s jejím přesvědčením, že jednala legitimně. Uvedený soud kromě toho konstatoval, že i když potvrzení E 101 zakládají domněnku přihlášení ke španělskému systému sociálního zabezpečení, která zavazuje francouzské

instituce příslušné v oblasti sociálního zabezpečení, francouzský trestní soud nemůže být na jejich základě zbaven pravomoci konstatovat úmyslné porušení právních předpisů, které vymezují podmínky platnosti vyslání pracovníků ve Francii.

29 Dne 4. dubna 2012 Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (Unie pro výběr pojistného na sociální zabezpečení a rodinné přídavky) departementu Seine-et-Marne (Francie) (dále jen „Urssaf") informovala španělskou instituci, která vydala dotčená potvrzení E 101, o daných skutečnostech a požádala ji, aby je zneplatnila.

30 Rozsudkem ze dne 11. března 2014 trestní senát Cour de cassation (Kasační soud, Francie) zamítl kasační opravný prostředek, který společnost Vueling podala proti rozsudku cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) ze dne 31. ledna 2012. Cour de cassation (Kasační soud) uvedl, že společnost Vueling vykonávala činnost na letišti Roissy – Charles de Gaulle obvyklým, stálým a souvislým způsobem v prostorách či s pomocí infrastruktur ve Francii, a měla tedy v tuzemsku pobočku nebo přinejmenším provozní základnu. Dovodil z toho, že se společnost Vueling nemůže dovolávat potvrzení E 101, aby prokázala legalitu dotčených vyslání a zabránila vnitrostátnímu soudu, aby konstatoval úmyslné porušení francouzských právních předpisů.

31 Rozhodnutím ze dne 17. dubna 2014 španělská vydávající instituce na základě žádosti Urssaf ze dne 4. dubna 2012 uvedená potvrzení E 101 zneplatnila.

32 Dne 29. května 2014 podala společnost Vueling proti tomuto rozhodnutí odvolání.

33 Ačkoliv příslušný nadřízený orgán toto odvolání rozhodnutím ze dne 1. srpna 2014 zamítl, v pozměňovacím rozhodnutí ze dne 5. prosince 2014 konstatoval, že je třeba ponechat rozhodnutí o zneplatnění potvrzení E 101 bez účinku. Vycházel v tomto ohledu ze skutečnosti, že vzhledem k době, jež uplynula od skutkových okolností, a nemožnosti vrátit dříve zaplacené příspěvky z důvodu promlčení, není účelné prohlásit přihlášení dotyčných pracovníků ke španělskému systému sociálního zabezpečení za neoprávněné. Rovněž zdůraznil, že dotčení pracovníci měli na základě těchto příspěvků nárok na dávky sociálního zabezpečení a že by se v případě zrušení jejich účasti na španělském systému sociálního zabezpečení mohli ocitnout v situaci, kdy by nebyli chráněni žádným ze systémů sociálního zabezpečení. Rozhodnutí o zneplatnění potvrzení E 101 dotčených ve věci v původním řízení konečně podle tohoto orgánu nebylo opodstatněné, jelikož jejich vydání bylo jen důsledkem účasti dotyčných pracovníků na španělském systému sociálního zabezpečení.

34 V návaznosti na vyhlášení rozsudku Cour de cassation (Kasační soud) ze dne 11. března 2014 se pokračovalo v občanskoprávním řízení, které zahájil CRPNPAC před tribunal de grande instance de Bobigny (soud prvního stupně v Bobigny).

35 V těchto souvislostech si uvedený soud položil otázku, zda musí být potvrzením E 101 přiznán závazný účinek, pokud trestní soudy hostitelského členského státu dotčených pracovníků odsoudily zaměstnavatele za trestný čin zastírané práce. Měl především pochybnosti o působnosti čl. 11 odst. 1 písm. a) a čl. 12a odst. 1a nařízení č. 574/72 a dopadech zneužívajícího nebo podvodného využívání takových potvrzení.

36 Za těchto podmínek se tribunal de grande instance de Bobigny (soud prvního stupně v Bobigny) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je účinek spojený s potvrzením E 101 vydaným v souladu s čl. 11 odst. 1 a čl. 12a odst. 1a nařízení [č. 574/72] institucí určenou úřadem členského státu, jehož právní předpisy v oblasti sociálního zabezpečení jsou nadále použitelné na postavení zaměstnané osoby, zachován i přesto, že potvrzení E 101 bylo získáno na základě podvodu nebo zneužití práva, jež s konečnou platností konstatoval soud členského státu, v němž zaměstnanec vykonává nebo má vykonávat činnost?

2) Bude-li tato otázka zodpovězena kladně, brání vydání potvrzení E 101 tomu, aby byla osobám, které utrpěly škodu v důsledku jednání zaměstnavatele, který se dopustil podvodu, poskytnuta náhrada této škody, aniž je žalobou na náhradu škody podanou proti zaměstnavateli zpochybněna skutečnost, že jsou dotyční zaměstnanci pojištěni v systémech uvedených v potvrzení E 101?“

***Věc C-37/18***

37 Dne 21. dubna 2007 byl smlouvou sepsanou v anglickém jazyce, která se řídila podle španělského práva, zahájen pracovní poměr J.-L. Poignanta u společnosti Vueling na pozici druhého pilota. Na základě dodatku ze dne 14. června 2007 byl tento zaměstnanec následně vyslán na letiště Roissy – Charles de Gaulle. Vyslání mělo původně trvat šest měsíců, ale následně bylo jedenkrát prodlouženo na stejnou dobu do 16. června 2008.

38 Dopisem ze dne 30. května 2008 podal J.-L. Poignant výpověď, přičemž jako důvod uvedl zejména protiprávní povahu své smluvní situace z pohledu francouzského práva, a tuto výpověď vzal následně zpět e-mailem ze dne 2. června 2008. Dne 9. června 2008 vzal na vědomí ukončení své pracovní smlouvy, přičemž se znovu dovolával uvedené protiprávnosti.

39 Dne 11. června 2008 podal J.-L. Poignant návrh ke conseil des pruďhommes de Bobigny (pracovní soud v Bobigny, Francie), ve kterém požadoval, aby byla jeho výpověď překvalifikována na akt ukončení smlouvy s účinky výpovědi ze strany zaměstnavatele bez skutečného a závažného důvodu a aby mu byla vyplacena mimo jiné paušální náhrada škody, kterou utrpěl v důsledku trestného činu zastírané práce, a náhrada škody, která mu vznikla v důsledku nevyplacení příspěvků do francouzského systému sociálního zabezpečení za období od 1. července 2007 do 31. července 2008.

40 Rozsudkem ze dne 14. dubna 2011 uvedený soud všechny tyto návrhy zamítl. Měl za to, že společnost Vueling řádně splnila příslušné administrativní náležitosti, zejména tím, že požádala španělské orgány sociálního zabezpečení o vydání potvrzení E 101 pro své pracovníky. Uvedený soud taktéž poukázal na to, že vyslání J.-L. Poignanta netrvalo déle než jeden rok a že nebyl do Francie vyslán, aby tam nahradil jinou osobu.

41 Rozsudkem ze dne 4. března 2016 cour d’appel de Paris (odvolací soud v Paříži) rozsudek conseil des pruďhommes de Bobigny (pracovní soud v Bobigny) na základě rozsudku Cour de cassation (Kasační soud) ze dne 11. března 2014, který je zmíněn v bodě 30 tohoto rozsudku, zrušil a společnosti Vueling uložil, aby J.-L. Poignantovi vyplatila zejména paušální náhradu škody způsobené zastíranou prací a náhradu škody vzniklé neuhrazením příspěvků do francouzského systému sociálního zabezpečení.

42 Jean-Luc Poignant podle tohoto soudu předložil k prokázání protiprávnosti své smluvní situace z pohledu francouzského práva dostatek důkazů. Zmíněný soud především uvedl, že J.-L. Poignant měl vždy adresu bydliště ve Francii, ačkoliv v jeho pracovní smlouvě a dodatku týkajícím se jeho vyslání bylo fiktivně uvedeno, že má bydliště v Barceloně. Fiktivní adresa v Barceloně byla uvedena i v jeho výplatních páskách.

43 Společnost Vueling podala proti rozsudku cour d’appel de Paris (odvolací soud v Paříži) ze dne 4. března 2016 kasační opravný prostředek u Cour de cassation (Kasační soud).

44 Uvedený soud si v rámci posuzování tohoto kasačního opravného prostředku položil mimo jiné otázku, zda se výklad, který poskytl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 27. dubna 2017, A-Rosa Flussschiff (C-620/15, EU:C:2017:309), jenž se týkal sporu, v jehož rámci byla potvrzení E 101 vydána na základě čl. 14 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71, uplatní i v rámci sporu týkajícího se trestného činu zastírané práce a potvrzení vydaných na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení, v souvislosti

s pracovníky, kteří vykonávali činnost v členském státě, jehož jsou státními příslušníky a na jehož území má podnik působící v odvětví letecké dopravy, který je zaměstnává, pobočku, lze-li na základě pouhého přečtení uvedených potvrzení usoudit, že byla získána nebo uplatněna podvodem.

45 Uvedený soud kromě toho vyjádřil pochybnosti o otázce, zda zásada přednosti unijního práva brání tomu, aby vnitrostátní soud, který je podle právních předpisů svého státu vázán překážkou věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení, vyvodil důsledky z rozhodnutí trestního soudu vydaného způsobem neslučitelným s unijním právem a uložil v občanskoprávním řízení zaměstnavateli povinnost zaplatit pracovníkovi náhradu škody pouze na základě skutečnosti, že tento zaměstnavatel byl v trestním řízení odsouzen za zastíranou práci.

46 Za těchto podmínek se sociálněprávní senát Cour de cassation (Kasační soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Použije se výklad provedený [Soudním dvorem] v rozsudku [ze dne 27. dubna 2017, A-Rosa Flussschiff, C-620/15, EU:C:2017:309] ohledně čl. 14 odst. 2 písm. a) nařízení [č. 1408/71] i na spor týkající se trestného činu zastírané práce, ve kterém byla vydána potvrzení E 101 podle čl. 14 odst. 1 písm. a) [tohoto nařízení] na základě čl. 11 odst. 1 nařízení [č. 574/72] zaměstnancům vykonávajícím práci na území členského státu, jehož jsou státními příslušníky a v němž má pobočku příslušný podnik působící v odvětví letecké dopravy usazený v jiném členském státě, ačkoli se na danou situaci vztahuje čl. 14 odst. 2 písm. a) bod i) [nařízení č. 1408/71] a ačkoli lze usoudit na základě pouhého přečtení dotčeného potvrzení E 101, v němž je jako hlavní místo výkonu práce uvedeno letiště a jako zaměstnavatel podnik v odvětví letecké dopravy, že potvrzení bylo získáno podvodem?

2) V případě kladné odpovědi, je třeba vykládat zásadu přednosti [unijního] práva v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní soud, který je podle práva svého státu vázán překážkou věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení, vyvodil důsledky z rozhodnutí trestního soudu vydaného způsobem neslučitelným s pravidly [unijního] práva a uložil v občanskoprávním řízení zaměstnavateli povinnost zaplatit zaměstnanci náhradu škody pouze na základě skutečnosti, že tento zaměstnavatel byl v trestním řízení odsouzen za zastíranou práci?“

47 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 22. února 2018 byly věci C-370/17 a C-37/18 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

## K předběžným otázkám

### *K první otázce položené v obou věcech C-370/17 a C-37/18*

48 Podstatou první otázky předkládajících soudů je, zda musí být čl. 11 odst. 1 písm. a) nařízení č. 574/72 vykládán v tom smyslu, že soudy členského státu, které rozhodují v soudním řízení vedeném proti zaměstnavateli kvůli skutkům, jež mohou svědčit o podvodném získání nebo využití potvrzení E 101 vydaných na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71 ve vztahu k pracovníkům vykonávajícím činnost v tomto členském státě, mohou od těchto potvrzení odhlédnout.

49 Z informací, které má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že tato otázka je položena v souvislosti se spory, v nichž měly francouzské trestní soudy za to, že potvrzení E 101 týkající se létajících zaměstnanců letecké společnosti se sídlem ve Španělsku, v daných případech společnosti Vueling, která vydala španělská vydávající instituce na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71, jenž se týká vysílání pracovníků, měla být vydána na základě čl. 14 odst. 2 písm. a) bodu i) tohoto nařízení, jenž se týká mimo jiné pracovníků, kteří coby létající zaměstnanci podniku provozujícího mezinárodní

přepravu cestujících vykonávají pracovní činnost na území dvou nebo více členských států a jsou zaměstnaní pobočkou, kterou tento podnik zřídil na území jiného členského státu, než je stát, ve kterém má hlavní sídlo. Tyto vnitrostátní soudy měly za to, že dotčení pracovníci měli být podle druhého uvedeného ustanovení přihlášeni k francouzskému systému sociálního zabezpečení, a nikoliv ke španělskému systému sociálního zabezpečení. Kromě toho uznaly tuto leteckou společnost vinnou z podvodného jednání, jehož cílem bylo obejít právními předpisy stanovené podmínky vydání uvedených potvrzení nebo se jim vyhnout.

50 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle obecné zásady unijního práva se jednotlivci nemohou dovolávat unijních norem podvodně nebo zneužívajícím způsobem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, body 48 a 49 a citovaná judikatura).

51 Podle judikatury Soudního dvora týkající se nařízení č. 1408/71 spočívá konstatování podvodu při vydání potvrzení E 101 na souboru shodujících se indicií, které prokazují naplnění zaprvé objektivní stránky, jež spočívá v nesplnění podmínek požadovaných pro získání a uplatnění takového potvrzení, které jsou stanoveny v hlavě II tohoto nařízení, a zadruhé subjektivní stránky, která odpovídá úmyslu dotyčných osob obejít podmínky vydání tohoto potvrzení nebo se jim vyhnout s cílem získat s tím spojenou výhodu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, body 50 až 52).

52 Podvodné získání potvrzení E 101 tedy může vyplývat buď z vědomého konání, jako je nesprávné vylíčení skutečné situace pracovníka nebo podniku, který jej zaměstnává, nebo z vědomého opomenutí, jako je zatajení relevantní informace s úmyslem vyhnout se podmínkám použití čl. 14 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení (rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, bod 53).

53 Pokud jde v projednávaných případech zaprvé o objektivní stránku, která je požadována pro konstatování podvodu, je třeba připomenout, že potvrzení E 101 dotčená ve věcech v původních řízeních vydala španělská vydávající instituce na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71, přičemž v tomto ustanovení je uvedeno, že vyslaní pracovníci nadále podléhají právním předpisům členského státu, ve kterém má zaměstnavatel sídlo.

54 Podle čl. 14 odst. 2 písm. a) bodu i) nařízení č. 1408/71, na který odkazují předkládající soudy, ovšem platí, že osoba patřící mezi zaměstnance, již létají, která je zaměstnancem letecké společnosti, jež provozuje mezinárodní lety, a je zaměstnaná pobočkou nebo stálým zastoupením, které má tato společnost na území jiného členského státu, než je stát, ve kterém má sídlo, podléhá právním předpisům členského státu, na jehož území se nalézá tato pobočka nebo toto stálé zastoupení.

55 Pro uplatnění tohoto ustanovení je tedy vyžadováno, aby byly splněny dvě kumulativní podmínky, a to zaprvé aby měla dotyčná letecká společnost v jiném členském státě, než je stát, ve kterém má sídlo, pobočku nebo stálé zastoupení, a zadruhé aby dotyčnou osobu zaměstnávala tato jednotka.

56 Co se týče první podmínky, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 139 až 142 svého stanoviska, pojmy „pobočka“ a „stálé zastoupení“ nejsou v nařízení č. 1408/71 definovány a toto nařízení v tomto ohledu neodkazuje ani na právo členských států; tyto pojmy tedy musí být vykládány autonomně. Obdobně jako totožné nebo podobné pojmy vyskytující se v jiných ustanoveních unijního práva musí být chápány tak, že označují formu vedlejší provozovny, která se vyznačuje stálostí a soustavností za účelem výkonu skutečné hospodářské činnosti a má za tímto cílem k dispozici organizované materiální a lidské zdroje a určitou míru nezávislosti na hlavní provozovně (obdobně viz rozsudky ze dne 30. listopadu 1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411, bod 28, a ze dne 11. dubna 2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, bod 33).

57 Pokud jde o druhou podmínku, z judikatury Soudního dvora týkající se určení práva rozhodného pro individuální pracovní smlouvy ve smyslu čl. 19 odst. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42), vyplývá, že pracovní vztah létajícího zaměstnance letecké společnosti vykazuje silnou vazbu s místem, odkud zaměstnanec vykonává podstatnou část svých povinností vůči zaměstnavateli. Toto místo odpovídá místu, ze kterého zaměstnanec uskutečňuje služební cesty, kam se po skončení služebních cest vrací, kde dostává k těmto cestám pokyny a organizuje svoji práci, jakož i místo, kde se nacházejí pracovní nástroje, které se může shodovat s místem jeho mateřského letiště (obdobně viz rozsudek ze dne 14. září 2017, Nogueira a další, C-168/16 a C-169/16, EU:C:2017:688, body 60, 63, 69, 73 a 77).

58 V projednávaných případech přitom z informací poskytnutých Soudnímu dvoru podle všeho vyplývá, že společnost Vueling měla v době dotčené ve věcech v původních řízeních na letišti Roissy – Charles de Gaulle provozní základnu ve smyslu vnitrostátního práva, která může představovat pobočku nebo stálé zastoupení ve smyslu čl. 14 odst. 2 písm. a) bodu i) nařízení č. 1408/71, jelikož tato společnost stále a soustavně vykonávala činnost letecké přepravy z prostor a infrastruktur tvořících takovou provozní základnu, za kterou zodpovídal obchodní ředitel, takže měla podle všeho i určitou míru nezávislosti. Tytéž informace naznačují dále i to, že dotčené zaměstnance, již létali, zaměstnávala tato jednotka ve smyslu tohoto ustanovení, jelikož odpovídala místu, odkud tito zaměstnanci vykonávali většinu svých povinností, které měli vůči svému zaměstnavateli, ve smyslu upřesněném v předchozím bodě.

59 Pokud jde zadruhé o subjektivní stránku podvodu, ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že sama společnost Vueling předložila v řízení před cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) dokument, jenž jednoznačně vysvětluje, že pracovníci přidělení k provozovně, kterou má jejich zaměstnavatel ve Francii, musí podléhat francouzskému systému sociálního zabezpečení. Z tohoto spisu kromě toho podle všeho plyne, že společnost Vueling označila za bydliště značné části dotyčných pracovníků adresu vlastního sídla ve Španělsku, ačkoliv většina z nich v tomto členském státě nikdy nežila a měla bydliště ve Francii.

60 S ohledem na výše uvedené mohly mít příslušné francouzské instituce a soudy důvodně za to, že mají k dispozici konkrétní indicie nasvědčující tomu, že společnost Vueling potvrzení E 101 dotčená ve věcech v původních řízeních, jež vydala španělská vydávající instituce na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71, získala nebo uplatnila podvodem, jelikož na dotčené létající zaměstnance této společnosti se ve skutečnosti vztahovalo zvláštní pravidlo stanovené v čl. 14 odst. 2 písm. a) bodu i) tohoto nařízení, a tito zaměstnanci tedy měli podléhat francouzskému systému sociálního zabezpečení.

61 Existence takových indicií, o jaké se jedná ve věcech v původních řízeních, nicméně sama o sobě nemůže zdůvodnit, aby příslušná instituce hostitelského členského státu dotčených pracovníků nebo vnitrostátní soudy tohoto členského státu s konečnou platností konstatovaly, že došlo k podvodu, a od dotčených potvrzení E 101 odhlédly.

62 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle zásady loajální spolupráce uvedené v čl. 4 odst. 3 SEU, která implikuje i zásadu vzájemné důvěry, platí, že vzhledem k tomu, že potvrzení E 101 má za cíl usnadnit volný pohyb pracovníků a služeb, podle ustálené judikatury Soudního dvora v zásadě váže příslušnou instituci a soudy hostitelského členského státu, jelikož zakládá právní domněnku legality účasti dotčeného pracovníka v systému sociálního zabezpečení členského státu, jehož příslušná instituce toto potvrzení vydala (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, body 35 až 40, jakož i obdobně rozsudek ze dne 6. září 2018, Alpenrind a další, C-527/16, EU:C:2018:669, bod 47).

63 Dokud tudíž není potvrzení E 101 zrušeno nebo prohlášeno za neplatné, musí příslušná instituce a soudy hostitelského členského státu vzít v úvahu, že dotčený pracovník již podléhá právním předpisům sociálního zabezpečení členského státu, jehož příslušná instituce vydala toto potvrzení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, bod 41).

64 Ze zásady loajální spolupráce však vyplývá, že má-li příslušná instituce hostitelského členského státu v rámci postupu podle čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 pochybnosti o správnosti skutečností, z nichž vychází vydání potvrzení E 101, a tudíž i o údajích v něm uvedených, je na příslušné instituci členského státu, která toto potvrzení E 101 vydala, aby přehodnotila opodstatněnost tohoto vydání a případně uvedené potvrzení zrušila (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, body 42 a 43).

65 Podle tohoto ustanovení platí, že neshodnou-li se dotčené instituce zejména na posouzení skutečností specifických pro konkrétní situaci, a tedy v otázce volby relevantního ustanovení nařízení č. 1408/71 pro účely určení použitelných právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení, mohou se obrátit na správní komisi uvedenou v článku 80 tohoto nařízení za účelem sblížení svých rozdílných stanovisek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, bod 44).

66 Právě v kontextu podezření z podvodu má přitom použití postupu upraveného v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 před tím, než příslušné orgány hostitelského členského státu s konečnou platností konstatují, že došlo k podvodu, mimořádný význam, jelikož tento postup umožňuje příslušné instituci vydávajícího členského státu a příslušné instituci hostitelského členského státu zahájit dialog a úzce spolupracovat, aby na základě vyšetřovacích pravomocí, které mají podle práva svého státu, ověřily a shromáždily všechny relevantní skutkové nebo právní poznatky, které mohou rozptýlit, anebo naopak potvrdit pochybnosti příslušné instituce hostitelského členského státu o okolnostech vydání dotčených potvrzení E 101.

67 Stejně tak platí, že jelikož se takového postupu může účastnit příslušná instituce vydávajícího členského státu již v jeho rané fázi, umožňuje tento postup zmíněné instituci kontradiktorně uvést stanovisko k případným konkrétním indiciím nasvědčujícím existenci podvodu, které předložila příslušná instituce hostitelského členského státu, a případně dotčená potvrzení E 101 zneplatnit nebo zrušit, pokud dospěje k závěru, že tyto indicie dokládají, že potvrzení byla skutečně získána nebo uplatněna podvodem.

68 V tomto ohledu je třeba především zdůraznit, že pokud by příslušná instituce hostitelského členského státu mohla od potvrzení E 101 vydaných příslušnou institucí jiného členského státu jednostranně odhlédnout pouze na základě existence konkrétních indicií o podvodu, ačkoliv podvod v této fázi nemohl být definitivně a právoplatně konstatován kvůli neúčasti vydávající instituce a neprovedení důkladného posouzení relevantních okolností vydání těchto potvrzení, zvýšilo by se riziko, že příspěvky budou muset být v rozporu se zásadou použití právních předpisů jediného členského státu zakotvenou v ustanoveních hlavy II nařízení č. 1408/71 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, bod 29) vyplaceny do systému sociálního zabezpečení hostitelského členského státu bez ohledu na skutečnost, že již byly ve vztahu k týmž pracovníkům vyplaceny do systému sociálního zabezpečení členského státu, jehož právní předpisy se použijí podle těchto potvrzení.

69 Pokud by se kromě toho následně ukázalo, že příspěvky byly vyplaceny do systému sociálního zabezpečení posledně uvedeného členského státu neoprávněně, hrozilo by, že je nebude možné vrátit, a to například – stejně jako v projednávaných věcech – kvůli pravidlům promlčení uplatňujícím se v uvedeném členském státě, ačkoliv by nakonec žádný podvod nebyl zjištěn.

70 Neuplatnění postupu upraveného v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 by potažmo mohlo zvýšit riziko, že dotyční pracovníci budou podléhat systémům sociálního zabezpečení několika členských států, a to se všemi komplikacemi, které by mohly z takové kumulace vyplynout, což by narušilo pravidlo účasti zaměstnaných osob pouze v jednom systému sociálního zabezpečení v souladu se zásadou použití právních předpisů jediného členského státu, jakož i předvídatelnost příslušného systému, a tudíž i právní jistotu (v tomto smyslu rozsudek ze dne 26. ledna 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, bod 25).

71 Tento postup je tedy nezbytným předpokladem pro určení toho, zda jsou splněny podmínky existence podvodu, a tudíž i pro to, aby mohly být vyvozeny všechny užitečné důsledky, pokud jde o platnost dotčených potvrzení E 101 a právní předpisy v oblasti sociálního zabezpečení vztahující se na dotčené pracovníky.

72 Z toho vyplývá, že příslušná instituce hostitelského členského státu nemůže na základě konkrétních indicií nasvědčujících tomu, že potvrzení E 101 byla získána nebo uplatněna podvodem, jednostranně konstatovat, že došlo k podvodu, a od těchto potvrzení odhlédnout, nýbrž musí urychleně zahájit postup upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71, aby instituce, která tato potvrzení vydala a na níž se obrátila instituce hostitelského členského státu, v souladu se zásadou loajální spolupráce v přiměřené lhůtě přezkoumala opodstatněnost vydání uvedených potvrzení ve světle těchto indicií a případně rozhodla o jejich zneplatnění nebo zrušení, jak vyplývá z judikatury připomenuté v bodě 64 tohoto rozsudku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, bod 54).

73 Pokud v těchto souvislostech rozhoduje soud hostitelského členského státu v rámci soudního řízení vedeného proti zaměstnavateli podezřelému z toho, že získal nebo uplatnil potvrzení E 101 podvodem, ani tento soud nemůže postup upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 a jeho výsledek přehlížet (obdobně viz rozsudek ze dne 11. července 2018, Komise v. Belgie, C-356/15, EU:C:2018:555, body 96 až 105).

74 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 288 druhého pododstavce SFEU je takové nařízení, jako je nařízení č. 1408/71, závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech. Kromě toho je třeba uvést, že zásada přednosti unijního práva, která zakotvuje nadřazenost tohoto práva nad právem členských států, ukládá všem orgánům členského státu povinnost zajišťovat plný účinek jednotlivých norem unijního práva, přičemž právo členských států nemůže narušovat účinek přiznaný těmto jednotlivým normám na území uvedených států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 53 a 54 a citovaná judikatura).

75 Kdyby bylo připuštěno, že soud hostitelského členského státu, na který se v rámci soudního řízení zahájeného trestním orgánem obrátí příslušná instituce tohoto členského státu nebo jakákoliv jiná osoba, může rozhodnout o neplatnosti potvrzení E 101 pouze proto, že existují konkrétní indicie, které mohou prokázat, že toto potvrzení bylo získáno nebo uplatněno podvodem, a to bez ohledu na to, zda byl zahájen postup upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 nebo zda takový postup probíhá, systém zavedený tímto článkem, který je založen na loajální spolupráci mezi příslušnými institucemi členských států, by byl ohrožen (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. dubna 2017, A-Rosa Flussschiff, C-620/15, EU:C:2017:309, bod 47, a ze dne 6. září 2018, Alpenrind a další, C-527/16, EU:C:2018:669, bod 46). Byl by tedy opomenut mimořádný význam – zdůrazněný v bodech 66 a 67 tohoto rozsudku – který má použití tohoto postupu v souvislosti s podezřením z podvodu.

76 Vzhledem k tomu, že vydávající instituce může na základě zahájení postupu upraveného v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 dotčená potvrzení E 101 zneplatnit nebo zrušit, tento postup případně může umožnit – jak uvedl generální advokát v bodě 86 svého stanoviska – hospodárnost řízení, jelikož předložení věci soudům hostitelského členského státu se v důsledku toho může ukázat nadbytečným.

77 Možnost předložit v rámci soudního řízení konkrétní indicie nasvědčující tomu, že potvrzení E 101 byla získána nebo uplatněna podvodem, a domoci se tak toho, aby soud hostitelského členského státu od potvrzení odhlédl, tudíž musí být dána pouze za situace, kdy příslušná instituce hostitelského členského státu zahájila uvedený postup a instituce, která zmíněná potvrzení vydala, neprovedla přezkum opodstatněnosti vydání těchto potvrzení a v přiměřené lhůtě nezaujala stanovisko k žádosti, kterou v tomto směru podala příslušná instituce hostitelského členského státu, to vše nicméně za podmínky, že osoby, kterým je v rámci takového řízení vytýkáno, že získaly nebo uplatnily tato

potvrzení podvodně, mají možnost vyvrátit důkazy, z nichž se v tomto řízení vychází, při dodržení záruk spojených s právem na spravedlivý proces (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, body 54 až 56).

78 Soud hostitelského členského státu tedy může v rámci takového soudního řízení od potvrzení E 101 odhlédnout pouze tehdy, když jsou splněny dvě kumulativní podmínky: zaprvé, instituce, která tato potvrzení vydala a které příslušná instituce tohoto členského státu urychleně podala žádost o přezkum opodstatněnosti vydání uvedených potvrzení, takový přezkum ve světle důkazů předložených posledně uvedenou institucí neprovedla a v přiměřené lhůtě k této žádosti nezaujala stanovisko tím, že by tato potvrzení případně zneplatnila nebo zrušila, a zadruhé, tento soud může na základě uvedených důkazů při dodržení záruk neoddělitelně spjatých s právem na spravedlivý proces konstatovat, že dotčená potvrzení byla získána nebo uplatněna podvodem (v tom smyslu viz rozsudek ze dne 6. února 2018, Altun a další, C-359/16, EU:C:2018:63, bod 61).

79 Z toho vyplývá, že soud hostitelského členského státu, kterému je předložena otázka platnosti potvrzení E 101, je povinen předběžně zjistit, zda příslušná instituce hostitelského členského státu zahájila před tím, než mu byla daná věc předložena, postup upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71, a to na základě žádosti o přezkum a zrušení těchto potvrzení, která byla podána instituci, jež potvrzení vydala, a nebylo-li tomu tak, uplatnit všechny právní prostředky, které má k dispozici, aby zajistil, že příslušná instituce hostitelského členského státu tento postup zahájí.

80 Soud hostitelského členského státu, kterému je věc předložena v rámci řízení vedeného proti zaměstnavateli kvůli skutkům, které mohou svědčit o podvodném získání nebo využití potvrzení E 101, tudíž může s konečnou platností rozhodnout o tom, že k takovému podvodu došlo, a od těchto potvrzení odhlédnout pouze tehdy, pokud poté co v případě potřeby přeruší soudní řízení podle vnitrostátního práva, konstatuje, že ačkoliv byl postup upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 urychleně zahájen, instituce, která vydala potvrzení E 101, neprovedla jejich přezkum a v přiměřené lhůtě nezaujala stanovisko k důkazům předloženým příslušnou institucí hostitelského členského státu tím, že by uvedená potvrzení případně zneplatnila nebo zrušila.

81 Pouze takový výklad může zaručit užitečný účinek postupu upraveného v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71, jelikož zajišťuje, že příslušné instituce dotčených členských států urychleně zahájí dialog, který tento postup zahrnuje, aby měl soud hostitelského členského státu v rámci řízení, které před ním bylo zahájeno, případně k dispozici všechny nezbytné informace k prokázání případného podvodu, a zároveň podněcuje instituce, které potvrzení E 101 vydávají, aby v přiměřené lhůtě odpověděly na žádost o přezkum a zrušení těchto potvrzení, neboť jinak od nich tento soud po uplynutí takové lhůty odhlédne.

82 V projednávaných případech nicméně ze spisů, které má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) v rozsudku ze dne 31. ledna 2012 konstatoval, že došlo k podvodu, a od potvrzení E 101 dotčených ve věcech v původních řízeních odhlédl před tím, než byl zahájen postup upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 a od 1. ledna 2010 v čl. 76 odst. 6 nařízení č. 883/2004, jehož prováděcí pravidla jsou uvedena v článku 5 nařízení č. 987/2008, a než předběžně posoudil, zda se tak stalo v zájmu toho, aby španělská vydávající instituce mohla tato potvrzení přezkoumat a případně je zneplatnit nebo zrušit.

83 Je totiž nesporné, že příslušná instituce hostitelského členského státu dotčených pracovníků, tj. Urssaf, předložila španělské vydávající instituci důkazy podvodu, které nashromáždila inspekce práce, jelikož chtěla, aby tato instituce potvrzení E 101 dotčená ve věcech v původních řízeních zneplatnila nebo zrušila, až v emailu ze dne 4. dubna 2012, který zaslala poté, co cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) vydal uvedený rozsudek, a zároveň téměř čtyři roky poté, co inspekce práce dne 28. května 2008 vyhotovila zápis o kontrole zastírané práce ve společnosti Vueling.

84 Kromě toho je třeba podotknout, že ačkoliv již byl postup podle čl. 76 odst. 6 nařízení č. 883/2004 a článku 5 nařízení č. 987/2009, v tehdy platném znění, zahájen v době, kdy Cour de cassation (Kasační soud) dne 11. března 2014 zamítl kasační opravný prostředek podaný proti rozsudku cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži), je nesporné, že Cour de cassation (Kasační soud) ve věci rozhodl a nepokusil se informovat se o stavu dialogu zahájeného mezi španělskou vydávající institucí a příslušnou francouzskou institucí a nevyčkal na výsledek tohoto postupu.

85 V tomto ohledu je pravda, že španělská vydávající instituce nevyřídila žádost o přezkum a zrušení, kterou podala příslušná francouzská instituce, s požadovanou rychlostí, jelikož nelze mít za to, že její reakce na tuto žádost, k níž došlo více než dva roky po jejím podání, byla učiněna v přiměřené lhůtě, a to zejména s ohledem na význam dané věci pro dotyčné osoby a povahu otázek, které měly být posouzeny. Nic to však nemění na tom, že k samotnému podání žádosti prvně uvedené instituci ze strany druhé instituce došlo opožděně, a to přibližně čtyři roky poté, co příslušná francouzská instituce získala důkazy, které nasvědčovaly tomu, že došlo k podvodu.

86 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku položenou v obou věcech C-370/17 a C-37/18 odpovědět tak, že čl. 11 odst. 1 písm. a) nařízení č. 574/72 musí být vykládán v tom smyslu, že soudy členského státu, které rozhodují v soudním řízení vedeném proti zaměstnavateli kvůli skutkům, které mohou svědčit o podvodném získání nebo využití potvrzení E 101 vydaných na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71 ve vztahu k pracovníkům vykonávajícím činnost v tomto členském státě, mohou konstatovat, že došlo k podvodu, a v důsledku toho od těchto potvrzení odhlédnout teprve tehdy, až se ujistí, že:

– zaprvé byl urychleně zahájen postup upravený v čl. 84a odst. 3 tohoto nařízení, a příslušné instituci vydávajícího členského státu tedy bylo umožněno přezkoumat opodstatněnost vydání uvedených potvrzení ve světle konkrétních důkazů, které předložila příslušná instituce hostitelského členského státu a které nasvědčují tomu, že tato potvrzení byla získána nebo uplatněna podvodem, a

– zadruhé příslušná instituce vydávajícího členského státu takový přezkum neprovedla a v přiměřené lhůtě nezaujala k těmto důkazům stanovisko tím, že by dotčená potvrzení případně zneplatnila nebo zrušila.

### *Ke druhé otázce položené v obou věcech C-370/17 et C-37/18*

87 Podstatou druhé otázky předkládajících soudů je, zda musí být čl. 11 odst. 1 nařízení č. 574/72 a zásada přednosti unijního práva vykládány v tom smyslu, že v případě, kdy byl zaměstnavatel v hostitelském členském státě trestně odsouzen na základě definitivního konstatování, že došlo k podvodu, jež bylo učiněno v rozporu s tímto právem, brání tomu, aby občanskoprávní soud tohoto členského státu, který je vázán zásadou překážky věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení, která se uplatňuje ve vnitrostátním právu, tomuto zaměstnavateli pouze z důvodu tohoto trestního odsouzení uložil povinnost nahradit škodu pracovníkům nebo důchodovému orgánu tohoto členského státu, kteří byli tímto podvodem poškozeni.

88 Předně je třeba v tomto ohledu připomenout význam zásady překážky věci pravomocně rozsouzené jak v právním řádu Unie, tak ve vnitrostátních právních řádech. Za účelem zajištění stability práva a právních vztahů i řádného výkonu spravedlnosti je totiž důležité, aby soudní rozhodnutí, která se po vyčerpání možných opravných prostředků nebo po uplynutí lhůt stanovených pro tyto opravné prostředky stala konečnými, již nemohla být zpochybněna (rozsudky ze dne 6. října 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 28; ze dne 24. října 2018, XC a další, C-234/17, EU:C:2018:853, bod 52, a ze dne 11. září 2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, bod 26).

89 Unijní právo tudíž nenutí vnitrostátní soud k tomu, aby nepoužil vnitrostátní procesní pravidla, která se soudním rozhodnutím spojují překážku věci pravomocně rozsouzené, třebaže by jejich nepoužití umožnilo napravit vnitrostátní stav neslučitelný s tímto právem (rozsudky ze dne 6. října 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 29; ze dne 24. října 2018, XC a další, C-234/17, EU:C:2018:853, bod 53, a ze dne 11. září 2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, bod 27).

90 Unijní právo tedy nevyžaduje, aby vnitrostátní soudní orgán musel ze zásady pozměnit své rozhodnutí zakládající překážku věci pravomocně rozsouzené tak, aby zohledňovalo výklad relevantního ustanovení tohoto práva, který podal Soudní dvůr (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 38; ze dne 24. října 2018, XC a další, C-234/17, EU:C:2018:853, bod 54, a ze dne 11. září 2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, bod 28).

91 Při neexistenci unijní právní úpravy v dané oblasti spadají podmínky naplňování zásady překážky věci pravomocně rozsouzené na základě zásady procesní autonomie vnitrostátních právních řádů členských států do působnosti těchto právních řádů. Nesmějí však být méně příznivé než ty, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (zásada rovnocennosti), ani nesmějí být upraveny tak, aby v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem (zásada efektivity) (rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, bod 24 a citovaná judikatura).

92 V projednávaných případech vyvstává otázka, zda je se zásadou efektivity slučitelný výklad zásady překážky věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení prováděný v dotčeném vnitrostátním právu, podle něhož občanskoprávní soud, který rozhoduje o stejných skutcích, o nichž již rozhodl trestní soud, nemůže zpochybnit trestní odsouzení dotčeného zaměstnavatele jako takové, ani skutková zjištění a právní kvalifikaci a výklad, které provedl trestní soud, a to ani tehdy byly-li provedeny v rozporu s unijním právem, jelikož tento soud před tím, než s konečnou platností konstatoval, že došlo k podvodu, a v důsledku toho od dotčených potvrzení E 101 odhlédl, nezjišťoval, zda byl zahájen postup dialogu upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71 a jak tento postup probíhá.

93 Soudní dvůr již v tomto ohledu rozhodl, že každý případ, v němž vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, musí být posuzován s přihlédnutím k místu tohoto ustanovení v řízení jako celku, k jeho průběhu a k jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních orgánů. Z tohoto hlediska je třeba případně zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například ochranu práva na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, bod 27 a citovaná judikatura).

94 V posuzovaných věcech je nutno konstatovat, že výklad zásady překážky věci pravomocně rozsouzené uvedený v bodě 92 tohoto rozsudku brání tomu, aby bylo zpochybněno nejen soudní rozhodnutí trestní povahy, které zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené, i když porušuje unijní právo, nýbrž i jakékoliv konstatování ohledně společného zásadního bodu obsaženého v soudním rozhodnutí trestní povahy zakládajícím překážku věci pravomocně rozsouzené v rámci soudního řízení občanskoprávní povahy týkajícího se týchž skutků (obdobně viz rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, bod 29).

95 Takový výklad zásady překážky věci pravomocně rozsouzené tedy vede k tomu, že pokud je rozhodnutí trestního soudu, které nabylo právní moci, založeno na konstatování podvodu, které učinil tento soud, jenž nedodržel postup dialogu upravený v čl. 84a odst. 3 nařízení č. 1408/71, a na výkladu ustanovení o závazném účinku potvrzení E 101, který odporuje unijnímu právu, nesprávné uplatnění tohoto práva se bude opakovat v každém rozhodnutí občanskoprávních soudů týkajícím se týchž skutků, přičemž nebude možné toto konstatování a tento výklad, jež byly učiněny v rozporu s uvedeným právem, napravit (obdobně viz rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, bod 30).

96 Za těchto podmínek je třeba dospět k závěru, že takové překážky účinnému uplatňování norem unijního práva týkajících se tohoto postupu a závazného účinku potvrzení E 101 nelze rozumně odůvodnit zásadou právní jistoty, a je tedy třeba mít za to, že odporují zásadě efektivity (obdobně viz rozsudek ze dne 3. září 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, bod 31).

97 Z toho v projednávaných věcech vyplývá, že vzhledem k judikatuře připomenuté v bodech 88 až 90 tohoto rozsudku nelze odsouzení zakládající překážku věci pravomocně rozsouzené, o němž rozhodly trestní soudy hostitelského členského státu vůči společnosti Vueling, zpochybnit, a to navzdory jeho neslučitelnosti s unijním právem; občanskoprávní soudy tohoto členského státu naproti tomu nemohou na základě tohoto odsouzení ani konečného konstatování existence podvodu a právních výkladů provedených v rozporu s tímto právem, o něž se uvedené odsouzení opírá, vyhovět návrhům na náhradu škody, které podali pracovníci nebo důchodový orgán uvedeného členského státu, kteří byli jednáním této společnosti poškozeni.

98 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou otázku položenou v obou věcech C-370/17 a C-37/18 odpovědět tak, čl. 11 odst. 1 nařízení č. 574/72 a zásada přednosti unijního práva musí být vykládány v tom smyslu, že v případě, kdy byl zaměstnavatel v hostitelském členském státě trestně odsouzen na základě definitivního konstatování, že došlo k podvodu, jež bylo učiněno v rozporu s tímto právem, brání tomu, aby občanskoprávní soud tohoto členského státu, který je vázán zásadou překážky věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení, která se uplatňuje ve vnitrostátním právu, tomuto zaměstnavateli pouze z důvodu tohoto trestního odsouzení uložil povinnost nahradit škodu pracovníkům nebo důchodovému orgánu tohoto členského státu, kteří byli tímto podvodem poškozeni.

## K nákladům řízení

99 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původních řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporům probíhajícím před předkládajícími soudy, jsou k rozhodnutí o nákladech řízení příslušné uvedené soudy. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Článek 11 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 ze dne 13. dubna 2005, musí být vykládán v tom smyslu, že soudy členského státu, které rozhodují v soudním řízení vedeném proti zaměstnavateli kvůli skutkům, které mohou svědčit o podvodném získání nebo využití potvrzení E 101 vydaných na základě čl. 14 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením č. 118/97, ve znění nařízení Evropského**

**parlamentu a Rady (ES) č. 631/2004 ze dne 31. března 2004, ve vztahu k pracovníkům vykonávajícím činnost v tomto členském státě, mohou konstatovat, že došlo k podvodu, a v důsledku toho od těchto potvrzení odhlédnout teprve tehdy, až se ujistí, že:**

– **zaprvé byl urychleně zahájen postup upravený v čl. 84a odst. 3 tohoto nařízení a příslušné instituci vydávajícího členského státu bylo umožněno přezkoumat opodstatněnost vydání uvedených potvrzení ve světle konkrétních důkazů, které předložila příslušná instituce hostitelského členského státu a které nasvědčují tomu, že tato potvrzení byla získána nebo uplatněna podvodem, a**

– **zadruhé příslušná instituce vydávajícího členského státu takový přezkum neprovedla a v přiměřené lhůtě nezaujala k těmto důkazům stanovisko tím, že by dotčená potvrzení případně zneplatnila nebo zrušila.**

2) **Článek 11 odst. 1 nařízení č. 574/72, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením č. 118/97, ve znění nařízení č. 647/2005, a zásada přednosti unijního práva musí být vykládány v tom smyslu, že v případě, kdy byl zaměstnavatel v hostitelském členském státě trestně odsouzen na základě definitivního konstatování, že došlo k podvodu, jež bylo učiněno v rozporu s tímto právem, brání tomu, aby občanskoprávní soud tohoto členského státu, který je vázán zásadou překážky věci pravomocně rozsouzené v trestním řízení vzhledem k občanskoprávnímu řízení, která se uplatňuje ve vnitrostátním právu, tomuto zaměstnavateli pouze z důvodu tohoto trestního odsouzení uložil povinnost nahradit škodu pracovníkům nebo důchodovému orgánu tohoto členského státu, kteří byli tímto podvodem poškozeni.**

Podpisy.